

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА
ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИЧНІ НАПРЯМКИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»

Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

Спеціальність **053 «Психологія»**

Освітня програма **«Психологія»**

Статус навчальної дисципліни **обов'язкова**

Мова навчання **українська**

Дніпро – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 31.08.23 р. № 12

СХВАЛЕНО

Вченою радою Навчально-
наукового інституту права та
інноваційної освіти
Протокол від 29.08.2023 № 1

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Психологія»

(підпис)

Вікторія КОРНІЄНКО

(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри психології та педагогіки Навчально-
наукового інституту права та інноваційної освіти
Протокол від 28.08.2023 №1

Теоретичні напрямки сучасної психології // Робоча програма навчальної
дисципліни. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх
справ, 2023. – 13 с.

РОЗРОБНИК:

Завідувач кафедри психології та педагогіки ННІПО ДДУВС, доктор
психологічних наук, доцент, Корнієнко В.В.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри психології, ВПНЗ Дніпропетровського гуманітарного
університету, доктор психологічних наук, Самойлов О.Є.;
2. Професор кафедри загальної та соціальної психології ДНУ імені Олесея
Гончара, доктор психологічних наук, професор Батраченко І.Г.

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної
дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			
20 /20			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальна кількість годин:	120 год
Рік підготовки:	1
Семестр:	1
Лекції	6 год
Семінарські	-
Практичні	4 год
Самостійна та індивідуальна робота	110 год
Підсумковий семестровий контроль:	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення дисципліни «Теоретичні напрямки сучасної психології» є поглиблення і вдосконалення знань щодо психологічних особливостей особистості, яка страждає на психогенні розлади та вивчення психодіагностичного інструментарію, психотерапевтичних заходів, психологічних технік та форм роботи необхідних при здійсненні діяльності з такою категорією хворих.

Завдання: ознайомити студентів з основними принципами та підходами, на яких мають ґрунтуватись психологічна діагностика, консультування, психологічна допомога і корекція осіб, хворих на психогенні розлади, конкретні методи надання першої та віддаленої допомоги хворим.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та\або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК4 – Уміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5 – Цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності.

ЗК6 – Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК10 – Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні компетентності:

СК1 – Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та\або практики.

СК 2 – Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3 – Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та\або доказові методики і техніки практичної діяльності.

Пререквізити: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Вступ до спеціальності».

Постреквізити: «Сучасні психотехнології», «Психологія тероризму та війни».

Програмні результати навчання:

ПРН 1–Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН6–Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотний зв'язок, оцінювати якість.

ПРН10–Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої

проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
 ПРН11– Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ДИСЦИПЛІНИ.

Ключові поняття. Основні напрямки сучасної психології. Когнітивний напрямок. Біхевіоризм. Гештальтпсихологія. Поведінкова психологія. Психоаналіз.

ТЕМА 2. КОГНІТИВНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ЇЇ ФЕНОМЕНИ.

Когнітивна психологія як один із сучасних напрямів психології. Німецький психолог Ульріх Найссер. Зв'язок поведінки суб'єкта та його знаннями.

ТЕМА 3. ГЕНЕТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ.

За Ж. Піаже, джерелом інтелектуального розвитку дитини є дії з речами в процесі соціалізації. Інтеріоризація (із зовнішніх, реальних дій із предметами перетворюючись на внутрішні, ідеальні), інтелектуальних структури. Етапи розвитку інтелекту 1) сенсомоторний, 2) конкретний і 3) формальних операцій. Послідовний перехід від попереднього етапу до наступного я в міру оволодіння дитиною певними внутрішніми операціями. Механізми перетворення змісту і форм відображення в психіці, свідомості і діяльності людини.

ТЕМА 4. ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗА ЗВ'ЯЗОК МОВЛЕННЯ І МИСЛЕННЯ.

Характеристики за зв'язок мовлення і мислення. Співвідношення словесних і образних компонентів у процесах мовлення і мислення.

ТЕМА 5. БІХЕВІОРИЗМ ТА ЙОГО ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ.

Роль американських вчених Джон-Бродес Уотсон (1878—1958) і Едуард-Лі Торндайк (1874—1949) у розвитку біхевіоризму. Поведінка як наукове спостереження. Основне завдання біхевіоризму (англ. behaviour — поведінка).

ТЕМА 6. СТИМУЛИ ТА РЕАКЦІЇ В РАМКАХ БІХЕВІОРИЗМУ.

Спостереження за поведінкою (знаючи стимул S, можна було б наперед передбачити реакцію R людини, і навпаки). Формула класичного біхевіоризму S — R. Вивчення поведінки (аналіз стимульних ситуацій).

ТЕМА 7. ПОВЕДІНКА ЯК РЕЗУЛЬТАТ НАУЧАННЯ.

Індивідуально набутий досвід шляхом сліпих спроб і помилок або завченого репертуару навичок. Процеси, які відбуваються в мозку від початку дії стимулу до появи реакції. Поняття «чорного ящика». Процеси, які не піддаються безпосередньому спостереженню.

ТЕМА 8. ПСИХОАНАЛІЗ.

Основні поняття та історія виникнення. Структура особистості за Фрейдом. Засновник психоаналізу. Роль австрійського психіатра і психолога Зігмунд Фрейда (1856—1939) у виникненні психоаналізу. Нова система аналізу психічного життя людини. Структура особистості за Фрейдом. Характеристика трьох компонентів, що взаємодіють, — Воно (Ід), Я (Его) і Над-Я (Супер-Его). Воно і Я в несвідомому та їх функції. Генезис неврозу за концепцією Фрейда.

ТЕМА 9. КОНФЛІКТ МІЖ «Я», ЗВЕРХ «Я» ТА «ВОНО».

Фобії та їх види в рамках психоаналізу. Характеристики фобій. Захисні механізми психіки та їх характеристики. Опір та його форми. Основні стадії психоаналізу.

ТЕМА 10. ГЕШТАЛЬТПСИХОЛОГІЯ.

Історія виникнення та засновники гештальтпсихології. Психіка з точки зору гештальтпсихології. Поняття цілісних структур (гештальтів).

ТЕМА 11. МЕХАНІЗМИ ПОРУШЕННЯ ПРОЦЕСІВ САМОРЕГУЛЯЦІЇ.

Поняття інтроєкції, проєкції, ретрофлексії, дефлексії, конфлуенції. Дихотомії та їх різновиди.

ТЕМА 12. РІВНІ НЕВРОЗУ ЗА Ф. ПЕРЛЗОМ

Рівень фальшивих стосунків, ігор та ролей. Фобічний рівень. Рівень глухого кута та розпачу. Рівень імплозії. Рівень експлозії, вибуху.

ТЕМА 13. ПСИХОТЕХНІКИ В ГЕШТАЛЬТПСИХОЛОГІЇ.

Головна мета та види психотехнік. Механізми впливу.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Структура навчальної дисципліни наведена у додатку 1.2. Додатки 1.2, 1.3. (оновлюється щорічно).

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Теоретичні напрямки сучасної психології» передбачено:

для заочної форми навчання – залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерієм успішного проходження Здобувачем підсумкового

оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

За результатами аудиторної роботи здобувач заочної форми навчання має отримати максимальну кількість 20 балів (кожне заняття оцінюється за п'ятибальною шкалою); за результатами самостійної роботи – 30 балів та за результатами індивідуальної роботи – 10 балів. Таким чином бали за поточний контроль: 60 балів. Бали за результатами успішного складання екзамену: 40 балів.

Максимальна кількість балів з дисципліни: 100 балів.

Для навчальної дисципліни «Теоретичні напрямки сучасної психології» засобом діагностики знань (успішності навчання) виступає залік

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Здобувач володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі завдання. Відповідь повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки, бездоганно виконує практичні завдання, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. Виявляє пізнавально-творчий інтерес до обраної професії, нової техніки і технології. Опанував основи професійної культури та виявляє прагнення і здатність до продуктивної творчої співпраці в колективі. Результат виконання роботи повністю відповідає діючим якісним і кількісним показникам або може бути ще кращим.
4	Здобувач з розумінням відтворює основні професійні знання та застосовує матеріал при виконанні практичних завдань в стандартних ситуаціях. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію, встановлює зв'язок з обраною професією та робить висновки. Відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання за типовим алгоритмом. Усвідомлено користується додатковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити. Результат роботи відповідає якісним і кількісним показникам, що передбачені запланованим кваліфікаційним рівнем.
3	Здобувач без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок, які може частково виправити. Результат виконаної роботи відповідає низькому рівню діючих якісних та кількісних показників.
2	Здобувач безсистемно на рівні розпізнання відтворює окремі компоненти професійних знань. Відтворює фрагменти навчального матеріалу та неусвідомлено виконує частину практичних завдань. При відповіді і виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок, які самостійно виправити не може.
1	Здобувач на рівні розпізнання відтворює окремі елементи навчального матеріалу та виконує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок. Результат виконаної роботи повністю не відповідає діючим якісним і кількісним показникам.
0	Відсутність на занятті

Самостійна робота: вирішення 30 тестових завдань в системі СУДН «Moodle», які оцінюються в 1 бал за кожну правильну відповідь на питання.

Індивідуальна робота: підготовка рефератів, есе, тез наукової доповіді, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо.

Критерії оцінювання **індивідуальної роботи**

здобувачів вищої освіти **заочної форми** навчання – 10 балів

1. Цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу матеріалу - максимально 2 бали.
2. Повнота розкриття питання - максимально 2 бали.
3. Уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки - максимально 2 бали.
4. Опрацювання сучасних наукових інформаційних джерел - 2 бал.
5. Правильність оформлення роботи - максимально 2 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	З а л і к	Екзамен/ диференційований залік	О ц і н к а	Пояснення
90-100	з а р а х о в а н о	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.

35-59	н е з а р а х о	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34	в а н о		F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- ноутбук з відеокамерою;
- програмне забезпечення для доступу до мережі Інтернет;
- СУДН «Moodle»;
- програмне забезпечення MicrosoftPowerPoint;

Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни (рекомендовані джерела інформації)

Додаток 1.3. (оновлюється щорічно та/або в разі необхідності).

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**«ТЕОРЕТИЧНІ НАПРЯМКИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»**

Освітній ступінь **магістр**
 Спеціальність **053 «Психологія»**
 на **2023 / 2024** навчальний рік

Форма навчання: ЗАОЧНА Обсяг: 4 кредити ЄКТС (**120** годин)
Навчально-науковий інститут заочного навчання та підвищення кваліфікації

Курс **1** Група **МЗ-ПС-321**

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	обсяг загальний годин	Аудиторна робота				С а м с
			Всього	Лекції	Семінари	Практ.заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Вступ до дисципліни.	10					10
2	Когнітивна психологія та її феномени.	10					10
3	Генетична психологія.	10	2			2	8
4	Характеристики зв'язок мовлення і мислення	10					10
5	Біхевіоризм та його основне завдання.	10	2	2			8
6	Стимули та реакції в рамках біхевіоризму.	10	2			2	8
7	Поведінка як результат навчання.	10					10
8	Психоаналіз.	10	2	2			8
9	Конфлікт між «Я», Зверх «Я» та «Воно».	8					8
10	Гештальтпсихологія.	10	2	2			8
11	Механізми порушення процесів саморегуляції.	6					6
12	Рівні неврозу за Ф. Перлзом	8					8

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				С а м с
			Всього	Лекції	Семінари	Практ.заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
13	Психотехніки гештальтпсихології. В	8					8
	Разом за семестр	120	10	6	-	4	110
	Разом за навчальний рік	120	10	6	-	4	110
	Форма підсумкового контролю	залік					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки,
протокол від 28.08.2023 р. №1

Завідувач кафедри
психології та педагогіки

Вікторія КОРНІЄНКО

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ТЕОРЕТИЧНІ НАПРЯМКИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ»

Освітній ступінь **магістр**
Спеціальність **053 «Психологія»**
на **2023 / 2024** навчальний рік

Основні нормативні акти

1. Закон України «Про дипломатичну службу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>.
2. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
3. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду. – URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010.

Підручники

1. Загальна психологія: Підручник / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В. Огороднійчук. – К.: Каравела, 2019. 464 с.
2. Москалець В.П. Загальна психологія: Підручник / В.П.Москалець. –К.: Ліра, 2020. 564 с.
3. Савчин М.В. Загальна психологія: Підручник / Савчин М.В. - К.: Академія, 2020. 344 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали

1. Доскач С.С. Загальна та вікова психологія: навчально-методичний посібник / Доскач С.С., Костик Л.Б. - Чернівці: ЧНУ, 2023. 256 с.
2. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навчальний посібник /Дуткевич Т.В. - К.: Центр навчальної літератури, 2021. 388 с.
3. Колобич О.П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник /Колобич О.П. – Львів: Растр-7, 2019. – 172 с.
4. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник / С.Д.Максименко. - К.: Центр навчальної літератури, 2021. 272 с
5. Синьов В.М. Категорія діяльності: сутність та використання у психологопедагогічних дослідженнях / Синьов В.М., Хохліна О.П. // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Зб. наук. пр. Вип. 16. Том 1. / за ред. М.К. Шеремет. - Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2020. С.30-244.

6. Хохліна О.П. Зміст складових особистості як концептуальна основа забезпечення становлення професіонала / Хохліна О.П. //Авіаційна та екстремальна психологія у контексті технологічних досягнень: збірник наукових праць / за заг. ред. Л.В. Помиткіної, О.М. Ічанської. – К.: «Кафедра», 2021. С.35-40.
7. Хохліна О.П. Теоретико-методологічні проблеми психології: навч. посіб. /О.П.Хохліна; Нац. авіац. ун-т. – К.: Симоненко О.І., 2021. С.125- 221.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри психології та педагогіки, протокол від 28.08.2023 р. №1

**Завідувач кафедри
психології та педагогіки**

Вікторія КОРНІЄНКО